

NÁVRH**Stanovisko****Rady pro výzkum, vývoj a inovace k návrhu programu výzkumu, experimentálního vývoje a inovací Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy „Národní program udržitelnosti II“****I. Způsob předložení návrhu**

Návrh programu výzkumu, experimentálního vývoje a inovací s názvem Národní program udržitelnosti II (dále jen „Program“) byl předložen dopisem náměstka ministra školství, mládeže a tělovýchovy, prof. Ing. Ivana Wilhelma, CSc., ze dne 18. ledna 2012 č.j. MSMT-2490/2012-31 ke stanovisku s odkazem na § 5 odst. 2 zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací, ve znění zákona č. 110/2009 Sb.

Na základě připomínek, vznesených na 270. zasedání Rady pro výzkum, vývoj a inovace (dále jen „Rada“), byl návrh Programu přepracován a dopisem náměstka ministra školství, mládeže a tělovýchovy, prof. Ing. Ivana Wilhelma, CSc., ze dne 20. března 2012 č.j. MSMT-10175/2012-31 byla Radě předložena nová verze Programu.

II. Způsob projednání návrhu

Zpravodajem k návrhu programu byl prof. Tomáš Jungwirth, Ph.D.

Návrh programu byl projednán na 271. zasedání Rady dne 30. března 2012

III. Soulad se zákonem o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací

Rada hodnotí náležitosti návrhu programu ve smyslu § 5 odst. 2 zákona č. 130/2002 Sb. na nové programy výzkumu, experimentálního vývoje a inovací takto:

Identifikační údaje

- Název programu je „**Národní program udržitelnosti II**“
- Rada přiděluje Programu pro účely evidence v informačním systému výzkumu, experimentálního vývoje a inovací identifikační kód „LQ“.
- Poskytovatelem účelové podpory je MŠMT

Členění na podprogramy – Program není členěn na podprogramy.

Termín vyhlášení a doba trvání – doba trvání Programu je stanovena na 5 let od roku 2016 do roku 2020. Podpora je poskytována na řešení jednoho projektu v délce trvání 5 let. Program bude vyhlášen poprvé v roce 2014 se zahájením poskytování podpory v roce 2016.

Celkové výdaje a výdaje z veřejných prostředků na uskutečnění Programu v jednotlivých letech – jsou uvedeny, výše plánovaných výdajů bude činit celkem 12 760 000 tis. Kč, z toho **výdaje ze státního rozpočtu budou činit celkem 6 380 000 tis. Kč** (z toho v jednotlivých letech: 1 100 000 tis. Kč v roce 2016, 980 000 tis. Kč v roce 2017, 1 000 000 tis. Kč v roce 2018, 1 300 000 tis. Kč v roce 2019 a 2 000 000 tis. Kč v roce 2020.).

Nejvyšší povolená míra podpory – poskytovatel uvádí, že míra podpory, stanovená jako procento uznávaných nákladů projektu, bude vypočtena pro každý projekt samostatně podle Rámce Společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (dále jen „Rámec“). Její

maximální hodnota nepřekročí limity z celkových uznaných nákladů stanovené uvedenými předpisy.

Specifikace cílů – uvedena, v rámci Programu je definován 1 hlavní a 1 dílčí cíl.

Odůvodnění cílů – uvedeno.

Srovnání se současným stavem v České republice a v zahraničí – uvedeno.

Očekávané přínosy – jsou uvedeny souhrnně za celý program

Požadavky na prokázání způsobilosti uchazečů – uvedeny.

Náležitosti materiálu do vlády – materiál obsahuje obálku, návrh usnesení a předkládací zprávu a přílohu.

IV. Soulad s Rámcem Společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (Úřední věstník Evropské unie 2006/C 323/01)

Rada není oprávněna posuzovat návrh Programu z pohledu slučitelnosti veřejné podpory na Program vynaložené se společným trhem Evropského společenství. Je ovšem oprávněna posoudit, zda při přípravě návrhu Programu byla ze strany poskytovatele – předkladatele respektována ustanovení a požadavky Rámce.

Kategorizace charakteru výzkumu (dle Článku 2.2 Rámce) – řešené projekty budou zaměřeny na podporu projektů jak základního, tak aplikovaného výzkumu a částečně i experimentálního vývoje.

Předpokládaný počet příjemců a jejich předpokládané zařazení do kategorií (dle Článku 2.2 Rámce) – není uveden.

Motivační účinek (dle Článku 6 a článku 1.3.4 Rámce) – uveden.

Předpoklad aplikace blokových výjimek podle Nařízení Komise (ES) č. 800/2008¹ – Projekty zařazené do programu podléhají oznamovací povinnosti podle obecného nařízení o blokových výjimkách, neboť překračují individuální prahovou hodnotu pro oznamovací povinnost o podpoře výzkumných a vývojových projektů.

V. Souhrnné věcné zhodnocení návrhu Programu Radou

1) Obecně k materiálu

Program je zaměřen na podporu udržitelnosti projektů center výzkumu, experimentálního vývoje a inovací obsahujících značný podíl velké infrastruktury podle § 2 odst. 2 písm. f) zákona č. 130/2002 Sb. (dále jen „Centra“), vybudovaných realizací projektů operačních programů strukturálních fondů s náklady na vybudování převyšujícími 50 mil. EUR, která současně přesahují individuální prahové hodnoty oznamovací povinnosti.

V rámci Programu budou podpořeny projekty, které zajistí udržitelnost vybudovaného Centra tak, aby na konci řešení projektu (po 5 letech) bylo Centrum konkurenceschopné s obdobnými centry v zahraničí a bezvýhradně splňovalo požadavky kladené na projekty velkých infrastruktur a mohlo být tak dále podporováno jako velká infrastruktura.

Program naplňuje závazek financovat významnou část udržitelnosti Center z prostředků státního rozpočtu tak, aby byl zajištěn provoz vybudovaných center včetně nezbytné obnovy zařízení (reinvestice). Finanční prostředky na realizaci Programu v letech 2016 až 2020 budou hrazeny z výdajů státního rozpočtu ČR na výzkum, experimentální vývoj a inovace

¹ Nařízení Komise (ES) č. 800/2008 ze dne 6. srpna 2008, kterým se v souladu s články 87 a 88 Smlouvy o ES prohlašují určité kategorie za slučitelné se společným trhem (obecné nařízení o blokových výjimkách)

(dále jen „VaVal“) prostřednictvím rozpočtové poskytovatele a budou poskytovány jako účelová podpora vybraných projektů podle ustanovení § 4 odst. 1 písm. b) zákona č. 130/2002 Sb.

Program bude mít příznivý dopad na podnikatelské prostředí v České republice, neboť provoz a obnova velkých infrastruktur pro výzkum je náročná na technologickou vyspělost průmyslových podniků, které jsou do tohoto procesu zapojeny. Program ovlivní podnikatelské prostředí v ČR rovněž zvýšením objemu excelentních výsledků výzkumu, transferovatelných také díky průmyslovým klastrům, které se okolo velkých infrastruktur výzkumu vytvořily, a to v synergii s Operačním programem Podnikání pro inovace. Výchova odborníků nejen pro výzkum, ale i pro průmyslové inovace, využívání nových excelentních znalostí pro inovace a vytváření průmyslových klastrů jsou další způsoby, jakými tato zařízení podporují konkurenceschopnost regionu, ve kterém se nacházejí.

Na základě připomínek vznesených na 270. zasedání Rady dne 24. února 2012 poskytovatel ve spolupráci se zpravodajem Rady návrh Programu přepracoval.

2) K části: Cíle programu

Hlavním cílem programu je zajištění dlouhodobě udržitelného financování Center vybavených moderní, často jedinečnou infrastrukturou, produkujících v mezinárodním měřítku vynikající výsledky výzkumu, včetně výsledků aplikovatelných v praxi, vytvářejících silná strategická partnerství s prestižními výzkumnými pracovišti (soukromými i veřejnými) v ČR i zahraničí, která přispívají k větší integraci českých týmů s předními mezinárodními výzkumnými organizacemi a evropskými výzkumnými infrastrukturami a která přispějí k rozvoji lidských zdrojů ve výzkumu prostřednictvím doktorských studijních programů a přilákáním kvalifikovaných výzkumníků z ČR i ze zahraničí.

Druhým hlavním cílem programu je podpora rozvoje Center směrem ke splnění požadavků kladených na velké infrastruktury a k případnému budoucímu začlenění Center do skupiny národních velkých infrastruktur.

Dílním cílem programu je podpořit spolupráci výzkumných organizací, mezinárodní spolupráci ve VaVal, mobilitu výzkumných pracovníků (zejména mezinárodní mobilitu), vzdělávání studentů a rozvoj vysoce kvalifikovaných pracovních sil.

3) K části: Očekávané výsledky programu

V Programu mohou být podporovány pouze projekty, které odůvodněně předpokládají dosažení nových výsledků VaV, jenž byl v průběhu řešení projektu vytvořen a uplatněn některým ze zaměstnanců příjemce nebo výzkumným pracovníkem využívajícím služby velké infrastruktury: článek v odborném periodiku, odborná kniha nebo odborná kapitola, resp. kapitola v odborné knize, článek ve sborníku, přidělený patent nebo jiný výsledek chráněný podle zvláštních právních předpisů, jiný/další aplikovaný výsledek.

Za výsledek VaV se pro účely tohoto programu považuje výsledek, který byl dosažen výhradně v rámci projektu podpořeného v tomto programu a v rejstříku informací o výsledcích je a bude uplatněn výhradně jako výsledek tohoto projektu.

4) K části: Celkové výdaje programu

Celkové výdaje jsou na období trvání programu rozvrženy v souladu s předpokládaným postupným zahajováním řešení jednotlivých projektů, ve vazbě na délku projektů a způsobu přiznávání výše podpory. Podíl výdajů státního rozpočtu na celkových výdajích reflektuje očekávanou průměrnou míru podpory v programu ve výši 50 %. Tato očekávaná průměrná

míra podpory vychází z podmínek programu a dále ze skutečnosti, že je program zaměřen na podporu projektů jak základního, tak aplikovaného výzkumu a částečně i experimentálního vývoje a podléhá nejen zákonu, ale také Rámci a obecnému nařízení o blokových výjimkách.

5) K části: Forma, míra a výše podpory

Míra podpory, stanovená jako procento uznaných nákladů projektu, bude vypočtena pro každý projekt samostatně podle Rámce. Její maximální hodnota nepřekročí limity z celkových uznaných nákladů stanovené uvedenými předpisy.

Povinný podíl neveřejných prostředků v rozmezí přibližně od 30 do 60 % (dle výše přiznané podpory), které musí příjemce a další účastníci projektu společně vynaložit na realizaci projektu, by měl přispět k dosažení dostatečné motivace k efektivnímu využití podpory při realizaci projektu a k efektivnímu uplatňování práv k výsledkům a k implementaci dosažených výsledků v praktických aplikacích.

Minimální podíl spolufinancování projektu není pevně stanoven s ohledem na možnost zastoupení všech kategorií výzkumu, možnosti účasti výzkumných organizací a maximální povolené míry podpory pro základní výzkum v souladu s obecným nařízením o blokových výjimkách.

V případě aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje jsou limity pro stanovení nejvyšší míry podpory pro jednotlivé kategorie příjemců a dalších účastníků v souladu s Rámcem.

6) K části: Příjemci podpory

Každý projekt bude mít pouze jediného příjemce podpory. Příjemcem podpory může být výlučně výzkumná organizace v souladu se zákonem č. 130/2002 Sb. a Rámcem, která řeší projekt samostatně nebo ve spolupráci s dalšími účastníky projektu. Dalšími účastníky projektu může být jak další výzkumná organizace, tak podnik zabývající se výzkumem, který je právnickou osobou, který podle Přílohy 1 Nařízení Komise (ES) č. 800/2008 vykonává hospodářskou činnost a který se podílí na řešení projektu.

VI. Vztah návrhu Programu k Národní politice výzkumu, vývoje a inovací České republiky na léta 2009-2015

Rada hodnotí soulad a vztah návrhu Programu s Národní politikou výzkumu, vývoje a inovací České republiky na léta 2009-2015 takto: Program je v souladu s Národní politikou výzkumu, vývoje a inovací České republiky na léta 2009-2015.

VII. Připomínky a doporučení

Rada má následující připomínky:

- očekávané výsledky Programu definovat analogicky k definovaným výsledkům v návrhu programu „Národní program udržitelnosti I“,
- budou v rámci Programu přednostně podporována Centra, která dosáhla mimořádných výsledků nebo centra, která zaznamenala výpadek příjmů?
- procento snížení či zvýšení podpory je vyjádřeno rozporně na str. 13 a na str. 15 a 16, je nutné odlišovat procenta a procentní body a dále procenta podpory a procenta uznaných nákladů, aby nedocházelo k nejasnostem v definování výše zvýšení či snížení podpory,

Na straně 16 se uvádí „V případě, že projekt dosáhne při hodnocení ve II. stupni kategorie A a jeho parametry se blíží parametrům projektu velké infrastruktury.....může poskytovatel doporučit příjemci připravit projekt velké infrastruktury v souladu s podmínkami aktivity účelové podpory projektů velkých infrastruktur.“ Význam tohoto ustanovení není Radě zřejmý. Projekt již existuje, když je hodnocen a není proto zřejmé o doporučení přípravy jakého projektu se v tomto ustanovení jedná.

Dále v textu na str. 16 chybí ustanovení, jak bude poskytovatel postupovat v případě, že projekt dosáhne při hodnocení ve II. stupni kategorie B.

Rada doporučuje v návrhu usnesení vlády:

- bod II.1 upravit následovně: „zajistit průběžné vyhlašování veřejných soutěží ve výzkumu, experimentálním vývoji a inovacích na Národní program udržitelnosti II,“
- pro nadbytečnost vypustit bod II.2, neboť stejný úkol je již definován v návrhu usnesení k návrhu programu „Národní program udržitelnosti I“.

VIII. Závěr

Rada

- a) **doporučuje poskytovateli předložit návrh Programu vládě** ve znění se zapracovanými připomínkami,
- b) **doporučuje vládě schválit návrh Programu** ve znění se zapracovanými připomínkami.

V Praze dne 30. března 2012